

Fietstocht “Rondje Bergumermeer”: 38.6 km.

Foto Observeum

De start is vanaf de parkeerplaats bij Observeum, museum & sterrenwacht Burgum. Voor een knooppunt moet u een klein eindje naar het westen (rechtsaf vanaf de parkeerplaats) tot de Kloosterlaan, dan richting knooppunt 54.

Foto Kruiskerk

Aan het eind van de Kloosterlaan gaat u linksaf langs de fraaie Kruiskerk (12^e eeuw), neem even de tijd, en verder op de Nieuwstad met als route punt **66**.

Foto Nijstêd, afslag It Syl.

De foto toont een oud deel van de historische bebouwing, ontstaan rond kerk en v.m. Sint Nicolaasklooster (afgebroken tijdens Reformatie 1580), onder de naam Nijstêd / Noardermar. U volgt de landelijke laantjes via Syl (sluis) richting Centrale. Op de Groningerstraatweg gaat u rechts, over de brug en naar knooppunt **69**. De klinkerweg naar **70** gaat richting Jistrum. In de eerste bocht ziet u rechts en later links een zand/voetpad: de

Alde Harstewei. Dit was vroeger, voordat de klinkerstraatweg Leeuwarden / Groningen was aangelegd, het karrenpad eeuwenlang tussen deze steden, ook via de Zomerweg aan de westkant van het kanaal richting Tytsjerk.

In het dorp kiest u voor **74**. Maar als u voor de vaart staat dient u even de moeite nemen voor een bezoek aan het oude kerkje (Romaans, 13^e eeuw) in het centrum van Jistrum/Eestrum (iest is hoge zandrug).

Foto kerkje

Terugkomend volgt u de vaart tot het bruggetje en gaat u door het weiland langs de oostkant van het Bergumermeer. Bij de brug van Schuilenburg (**74**) gaat u verder langs het Pr. Margrietkanaal richting Kootstertille: **40**.

Foto brugwachterswoning

In het dorp Kootstertille (tille is brug) aan de Alde Hamsterwei, ter hoogte van de Mounewei, ziet een v.m. brugwachterswoning. Dit herinnert aan de nog zichtbare vroegere situatie toen het kanaal, het Colonelsdiep, nog door het dorp liep.

Bij **40** kiest u voor het fietspad naar de brug en verder naar **12**. U gaat door Drogeham naar **13** en verder naar **42** in Harkema.

Museumpark De Spitkeet

Om bij museumpark De Spitkeet te komen volgt u de route naar **16**. Na een eventueel bezoek aldaar, om kennis te nemen van het eerdere “earme heidefolk”, bent u al bij **16**. Een oud zandpad de Mûntsegrope (monniken greppel, waarschijnlijk een grens/gebied aanduiding). Ook hier weer via prachtige kenmerkende “de wâlden” fietspaden via **77** en **76** naar **75**: ‘t Heechsân o/d Eastermar.

Foto toren en kerkje 't Heechsân

Hier was de vroegere nederzetting, als de naamgeving, op een hoge zandrug. Ga even langs bij de oude toren met klimop, waar ooit ook nog een grotere kerk bij hoorde (13^e eeuw, kerk afgebroken 1868). Op een steenworp afstand verder, ook een aanrader, de fraai gerestaureerde kerk (nu PKN) en de al even mooie pastorie.

Door het turfsteken uit wat nu het meertje De Leijen is, (tussen Eastermar en Opeinde) verplaatste het dorp zich met deze activiteiten naar kanaal De Lits en ontstond daar het nieuwe en grotere dorp.

Foto De Wâl, Eastermar

Weer verder vanaf **75** het zandpad de Achterweg op naar Eastermar, met haar fraaie brink en het nostalgisch vaartje met wilgen. Fiets het dorp door naar **79** en daarna naar de brug, gevolgd door **82**. U volgt nu een pad langs genoemde De Leijen naar **82** en **83** en dan naar **47** Sumar.

Foto de lestwei, archeologische locatie Jagerskamp

Bergumermeer. Maar dit nog even vooraf: bij **83** op het begin van de lestwei bent u weer op een hoge zandrug. Het is hier waar de eerste nederzetting van dit gebied aan het Bergumermeer was. In de 80'er jaren is er uitgebreid onderzoek gedaan. In het museum is een kopie en inrichting van het jagerskamp en is er inzage in het boek over deze opgraving. Kijken dus!

Foto Café De Koekoek

Na **47** richting **84**, hier nadert u het prachtige v.m. dorpskroegje van Sumar: De Koekoek.

Foto Korenmolen De Hoop

Maar eerst nog langs de korenmolen De Hoop, in alle glorie hersteld. Dan naar **27** de brug op en mocht u een onfrisse geur waarnemen, dan komt dat van de Sonac, een fabriek voor slachtafval verwerking.

Over de brug nadert u weer Burgum met knooppunt **62** en daarna het dorp in naar het eerder punt **54**.

Maar eerst nog: op het nieuwe Van Sminiaplein in Burgum ziet u kunstwerk De Blauwe Hond, verderop de gemoderniseerde versie van het eeuwenoude café 't Roodhert.

Foto De Pleats, één der oudste boerderijen.

De Schoolstraat kent nog een paar historische panden als De Pleats, restaurant en cultureel centrum, daartegenover de v.m. hoofdonderwijzerswoning van Den school met den Bijbel, ernaast Villa De Beuk en verderop de v.m. Nutskleuterschool, nu muziekschool en als laatste landgoed Glinstra State, nu zalencentrum.

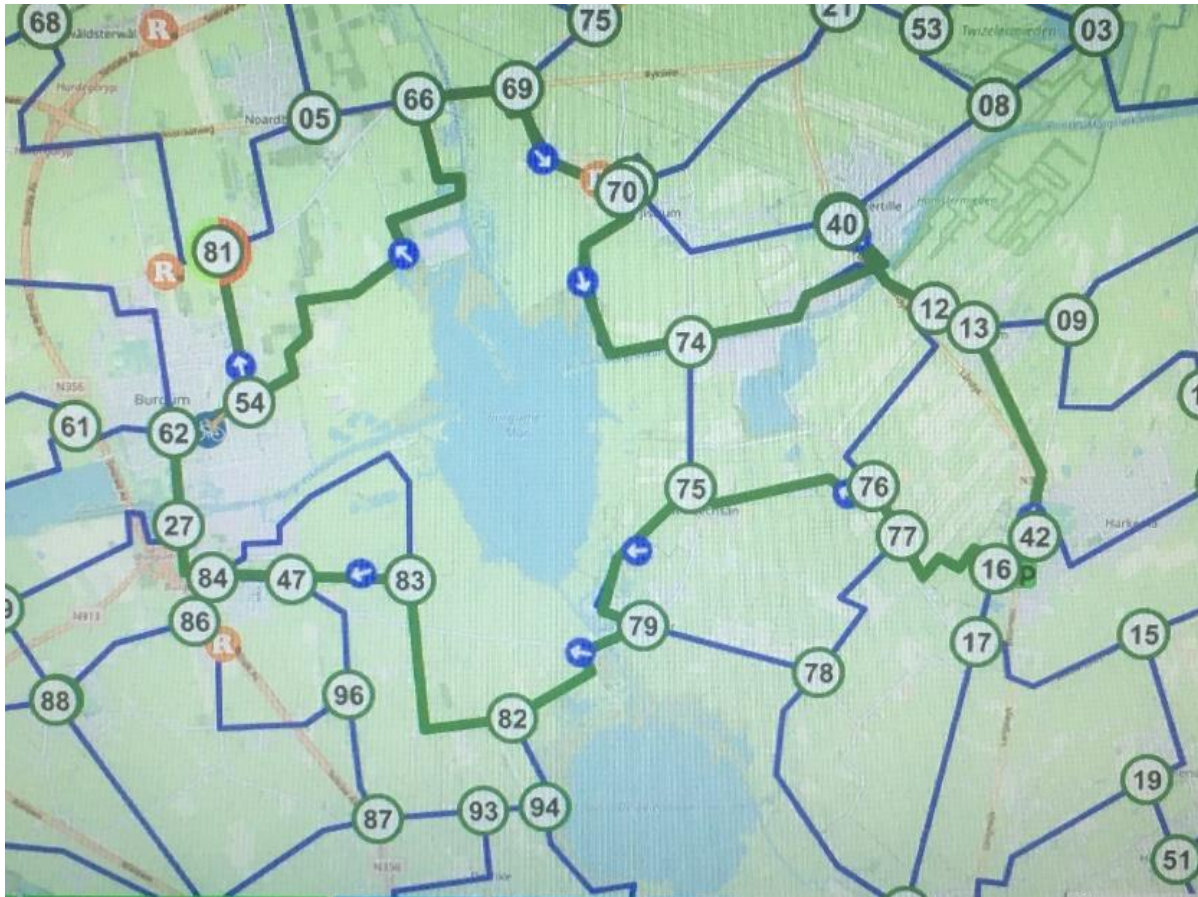
Foto Glinstra State

U kunt bij het laatste stukje kiezen uit **81** of, mooier, voor de eeuwenoude **Kerklaan** en dat begint net iets voorbij de Kruiskerk links. U komt dan na het rondje Bergumermeer voor Observeum uit.

Nog meer weten over b.v. de Bergumermeer zeilboot (BM), bekijk die dan in het museum, waar u ook veel meer te weten kunt komen over Burgum en haar bewoners. Zo ook het verhaal over de Wite Húskes, waarvan er helaas nog één over is, naast de parkeerplaats. Tientallen stonden hiervan in Burgum en Noardburgum. Met een grote groentetuin en een fruitboom, als voorbeeld van sociale woningbouw in de voorheen arme fryske wâlden.

Observeum kent ook een sterrenwacht met kijkerskoepel (kijkavonden bij duisternis) en een digitaal planetarium, waar altijd de sterrenhemel is waar te nemen. Laat u meenemen in de geheimen van het heeal.

Raadpleeg de openingstijden van Observeum en De Spitkeet vooraf op de websites.

De knooppunten:

81-54-66-69-70-74-40-12-13-42-16-77-76-75-79-82-83-47-84-27-62-54-Kerklaan of 81.

Donatie fiets- wandeltocht OBSERVEUM

Met uw donatie kunnen wij de routes onderhouden en vernieuwen, alvast bedankt voor uw bijdrage.
Klik op de button of scan de QR code met uw mobile telefoon.

OBSERVEUM - Museum & Sterrenwacht Menno van Coehoornweg 9, 9251 LV Burgum

Dinsdag t/m zondag: 13:00-17:00 uur

Vrijdagavond: 19:00-22:00 uur

Zaterdagavond (okt t/m mrt): 19:00-22:00 uur

Contact: Tijdens openingstijden: 0511465544